

Po povodnji še suša

Kitajska vlada je vpregla bli-
zu 60 milijonov kmetov v
borbo proti suši, ki grozi
uničiti velik del pridelka ži-
veža.

TOKIO, Jap. — Pred neda-
vnim so se borili milijoni kitaj-
skih kmetov proti povodnji, ki
je kljub vsem naporom uničila
del letošnjih posevkov. Sedaj je
na deželo pritisnila suša, kot jo
ne pomnijo že 17 let. Vlada je
vpregla v borbo proti tej novi
nadlogi okoli 60 milijonov kme-
tov. Ti kopljejo od zore do mrat-
ke vodnjake, vodne rezervarje in
prekope. Težava je še večja, ker
so se pojavile tudi kobilice.

Po uradnih poročilih je v ne-
varnosti pridelek vsaj na 32.000-
000 akrov v srednjem, severnem
in severozahodnem delu dežele.
Peiping sam je priznal že preje,
da je nastopilo v 37 velikih me-
stih pomanjkanje hrane. Izbolj-
šanje položaja so pričakovali od
letošnje obilne letine. Ta naj bi
hila po vladnih načrtih za 40 od-
stotkov večja kot lani, dala naj
bi 525.000.000 ton žita.

Zahodni poznavalci razmer v
Hong Kongu priznavajo, da suša
res ogroža pridelek, pa pri tem
dodajajo, da komunistična vlada
v Peipingu nevarnost pretirava,
da bi imela za vsak slučaj izgo-
vor, če bi ne dosegla postavlje-
nih ciljev.

Nekateri trdijo, da Peiping
pretirava tudi zato nevarnost su-
še, da bi množice, ki so nejevolj-
ne zaradi priganjanja v komunje,
pognal v novo kampanjo, tekem
katere naj bi pozabili pretekla
napake.

Naša potujoča knjižnica na moskovski razstavi bo ostala pri življenju

New York, N.Y. — Kot smo
poročali, so morali v Moskvi za-
preti našo potujočo knjižnico,
ker so si obiskovalci "izposodili"
preveč knjig. Mr. Bullitt, od-
vetnik iz Princetowna, N.J., ni
šlo v glavo, zakaj bi knjižnica
morala ostati zaprta.

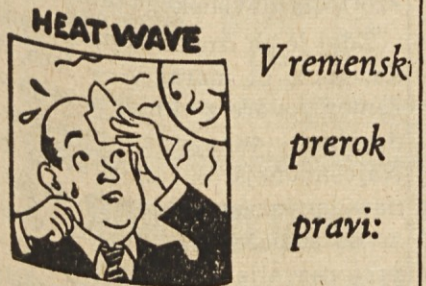
Stopil je zvezo s sponzorjem
knjižnice in par založniki, dobil
je pristanek naše administracije
in ruske vlade in poslal z leta-
lom zaenkrat 1.800 knjig kot na-
domestek.

Ako jih bodo obiskovalci še
"jemali na posodo", so pripra-
vili še par tisoč knjig, ki jih bo-
dijo poslali z letalom v Moskvo.
Potujočo knjižnico je obiskalo
dosedaj dnevno povprečno 70-
000 ljudi.

Mati umorila otroka, ker ga je "sovražila"

TAMPA, Fla. — Oblasti so
obtožile 19 let staro mater Joan
Ann Fain umora, ker je utopila
v kopalni kadi svojo 10 mesecev
staro hčerko. Morilka je nato
skušala napraviti samomor.

Policiji je dejala, da je hčer-
ko utopila, "ker jo je imel mož
rajsji od nje." Zato jo je tudi
"sovražila."

HEAT WAVE
Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno, vroče in so-
parno z možnostjo neviht. Naj-
višja vročina 93, najnižja 73. —
Včeraj smo imeli v dveh letih
najbolj vroč dan. Ob štirih po-
polndne je kazal toploter 94. V
Columbusu so imeli celo 99.

Novi grobovi

Anton Vidervol

V ponedeljek zvečer je umrl
v St. Alexis bolnišnici 88 let
stari Anton Vidervol s 1364 E.
43 St., doma v Dolenji vasi pri
Ribnici, od koder je prišel sem
l. 1896. V bolnišnico je bil odpe-
ljan pred dvema tedni, ko je pad-
dal z lestve med delom okoli
hiše, v kateri je živel 53 let.
Prva tri leta v Ameriki je delal
v neki solarni v vashaw, N.Y.,
nato se je preselil v Cleveland
in dobil zaposlitev pri Pennsylv-
ania Railroad, kasneje je bil
zaposlen pri mestu v Recreation
Dept. L. 1950 je stopil v pokoj.
V prejšnjih letih se je zelo ude-
stvoval med Slovenci na St.
Clair Ave. Pokojni je bil član
Društva sv. Cirila in Metoda št.
18 SDZ. Slovaške dobrod. zveze
in The Catholic Knights of Ohio.
Žena Johana, roj. Hrovat, mu
je umrla l. 1944. Zapustil je si-
nove Anthony (Vidi) v Grand
Rapids, Mich., Franka J. v Eu-
clidu in Jamesa J., hčere Alice
Horsfall, Mae Baraga, Pauline
Steffner in Frances (Terry) Ho-
cevar, med tem ko sta hčeri
Frances Koren in Jane Kalsic
umrli. Pokojni je bil 14-krat
stari oče in 20-krat prastari oče,
46-krat je bil krstni boter. Nje-
gova pranečakinja je Angela
Tekavec, pravnukinja s. Robert
Bellarmine O.S.B. Pogreb bo iz
Zakrajškovega pogreba. Zavoda
v petek ob devetih dopoldne v cer-
kev Brezmadežnega spočetja ob
9:30, nato na Kalvarijo.

Frances Dulc

Včeraj zjutraj je umrla na
svojem domu na 6510 Edna Ave.
v Clevelandu rojena, 55 let sta-
ra Frances Dulc, roj. Kobe. Po-
kojna je bila članica Podr. št. 25
SZZ, Maccabees No. 493 L., Ol-
tarnega društva pri Sv. Vidu in
American Legion Auxiliary. Njen
mož Martin je umrl l. 1954. Za-
pustila je sinova Hermana in
Roberta, dva vnuka, sestre Jo-
sephine Cimperman in Ann
Moore ter brate Ernesta, An-
thonya, Edwarda, Rudolpha in
Williama. Pogreb bo v petek ob
9:30 iz Zakrajškovega pogreba.
Zavoda v cerkev sv. Vida ob
desetih, nato na Kalvarijo.

— Kolesa tovornih železni-
ških voz imajo standardno 33
palcev premera.

Jeklarski štrajk teče po programu jeklarov

Jeklarne upajo, da bo Eisen-
hower uporabil Taft-Hart-
leyev zakon za prekinitve,
če že ne za končanje štraj-
ka.

NEW YORK, N.Y. — Glavni
zastopnik jeklarov pri medznih
pogajanjih je ponovno odklonil
idejo, da bi administracija ime-
novala posebno komisijo, ki naj
preišče, v koliko so trditve je-
kklarov in unij resnične in stališča
upravičena, obenem pa nenana-
doma izrazil željo, naj bi admi-
nistracija posegla v medzni spor
tako, kot predvideva Taft-Hart-
leyev zakon.

Nagib za tako željo je očiten.
Predsednik Eisenhower gre na
pot, ko se vrne iz Evrope, se bo
moral pripraviti na obisk Hrušč-
eva in podpisavati zakone iz seda-
njega kongresnega zasedanja. Za
poseganje v jeklarski štrajk mu
bo do konca obiskal Hruščeva
primanjloval časa. Tako bi bil
štrajk vsaj začasno pretrgan za
80 dni šele koncem septembra.

To so poznavalci razmer v je-
klarski industriji napovedovali
že pred dvema mesecema. Jek-
liarne so pri tem previdno mol-
čale.

Obenem so se začeli naenkrat
oglašati od raznih strani intere-
sentje in trditvi, da se štrajk že
pozna v našem gospodarstvu.
Nekaj resnice je v teh trditvah,
še več pa je verjetno v njih
skrite želje, naj javnost začne
pritisniti na administracijo, naj
poseže v štrajk. Ako bi to sto-
rile samo jeklarne, bi vse sku-
paj izgledalo preveč "kapitalisti-
čno."

Nesreča v gorah

FRANCONIA, N.H. — Mlada
fanta Alfred Whipple in Sidney
Crouch sta se podala v gore, ne
da bi imela v gorništvu kako pravo
skušnjo. Zašla sta v steni
"Old Man of the Mountain" in
ničista mogla ne naprej ne nazaj.
Vsa onemogla sta čakala na neki
polici reševalcev.

Ko se ju je tem po več kot 24
urah posrečilo doseči, je bil eden
od obeh fantov že mrtev, drugi
pa je umiral. Še predno so ga
spravili v dolino, je umrl tudi ta.

Kubanski Batista naj bi potegnil za seboj še svoje pristaše v naši deželi

WASHINGTON, D.C. — Na-
šim vodilnim uradnikom v dr-
žavnem tajništvu za zunanje za-
deve se je odvalil kamen s srca,
ko so dosegli v Madridu, da se
kubanski diktator Batista lahko
naseli na Madeiri.

Batista ni rad šel na Madeiro,
raje bi bil prišel v Ameriko, da
dela družbo venezuelskemu dik-
tatorju Jimenezu. Batista ima
dostojni vplivni prijatelj v W. sh.
ingtonu in ti so pritiskali na dr-
žavno tajništvo, naj mu da pri-
bežališče v naši deželi, kjer živi
že od začetka kubanske revoluc-
cije njegova družina, ki bo men-
da sedaj odšla za očetom na Ma-
deiro.

Zal noče iti za Batistom nekaj
njegovih pristašev, ki živijo pri
nas kot politični begunci. Naša
administracija je zmeraj upala,
da bo Castro zahteval od nje, naj
mu jih izroči. V tem slučaju bi
jo seveda hitro pobrali iz Ameri-
ke.

Castro noče iti na te limanice.
Raje samo zabavlja, zakaj jih tu
trpimo, ne zahteva pa, da mu jih
izročimo. Tako ima stalno prili-
ko, da se lahko zaletava v našo
zunanjo politiko napram Kubi.

Postelje morajo biti dolge še šest ped in osem palcev!

EVANSTON, Ill. — Tako se
glasi naračilo North Western
University iz Evanstona, kajti
ugotovila je, da niso študentje, ki
marijo 6 ped in 4 palce nobena
redkost več.

Novo postelje bodo za 4 palce
daljše od tistih, ki so sedaj v na-
vadi. Zanimivo, da je do podob-
nega zaključka prišel tudi neki
vseučiliški zavod na severovzhod-
nu naše dežele.

Znašle so se

LONDON, Vel. Brit. — Scot-
land Yard, znana londonska po-
licija, ima nove težave z dekle-
ti, ki so do nedavnega iskale
svoje "stranke" po cestah.

Ko je zakon to prepovedal,
so se spravile v avtomobile, va-
bijo svoje "goste" vanje in jih
same vozijo v svoja stanovanja.

RDEČI UPORNIKI ŽE GROZE PRETRGATI LAOS NA POL

Kljub monzumskeemu deževju, ki ovira premikanje
večjih vojaških enot po gorah in z džunglo pora-
slah predelih Laosa, so se komunistični uporniki
pojavi v bližini prestolnice, kjer je nastal tak
poplav, da so se nekatere družine že začele seli-
ti na varnejše kraje. — Združeni narodi bodo
skušali rešiti vprašanje mirnim potom.

VIENTIANE, Laos. — Komunistični uporniki, ki so
udarili v Laos pred enim mesecem iz sosednjega Sev. Viet-
nama, so se pojavili že v širši okolici prestolnice. Po zanes-
ljivih vojaških virih so morale vladne čete po hudem boju
prepuštviti upornikom Bacadinh, kakih 70 milj od tod na re-
ki Čadinh, vzdolž katere je edina zveza med jugom in sever-
om dežele, kjer se skušajo rdeči znova utrditi. Vladne čete
so se umaknile tudi s Sop Vienga, ki je od prestolnice odda-
ljen samo 50 milj. Vlada teh vesti ne potrjuje, očitala pa je
znova Sev. Vietnamu in rdeči Kitajski, da podpirata upor-
nike.

Vlada je najela dve prevozni
letali neke letalske družbe na
Formozi, da bi mogla po zraku
oskrbovati mesteca Sam Neua, ki
ga uporniki ogrožajo v severnem
delu dežele.

Uporniki so sposobni z doslej
zavzetih oporišč prepričati kop-
ne zvezo med prestolnico in se-
vernim delom dežele. Doslej še
ni vesti, da bi napadali cestni
promet v pokrajini Vientiane.

Vladna poročila trdijo, da bo-
do uporniki v bližnji bodočnosti
začeli obširnejši napad in da se
bodo za vsako ceno skušali utr-
diti v pokrajini Sam Neua in
Phong Saly, ki so ju imeli do
lanskega leta komunisti uradno
pod svojo oblastjo. Nastop rde-
čih oddelkov v okolici prestolni-
ce dokazuje, da komunistični
uporniki ne bodo zadovoljni sa-
mo s tem, ampak da bodo boje
zanesli v svo deželo in s tem
ustvarili pogoje za njeno osvoji-
tev.

Združeni narodi naj posežejo
vmes
NEW YORK, N.Y. — Brat
predsednika laoske vlade Ngon
Sananikone, ki je prišel sem, da
se pogovori z glavnim tajnikom
Združenih narodov o korakih, ki
naj bi jih ti podvzeli za vzpo-
stavitve miru v Laosu, je dejal,
da se je z Dagom Hammerskj-
oeldom domenil o "mirni reši-
tvi" spora.

Ameriški državni tajnik Her-
ter je opozoril Kongres na resno

Najmanj nevarnosti je za za-
kon o dodelitvi pomoči tujini.
Zakon je že izglasovan v pred-
stavniskem domu in bo gotovo
tudi v senatu, toda Johnson ga
noče spraviti na dnevni red. Rad
bi odlagal glasovanje do zadnje-
ga, da se mu senatorji ne poraz-
gubijo iz Washingtona še pred
koncem zasedanja. Glasovanja
se namreč želi udeležiti vsak se-
nator, ker ga lahko vporablja za
svoje politične cilje.

Kako hudo se že potijo kapitol-
ski politiki in kako jim obilica
dela meša pojme in pamet, priča
lepo sledeči dogodek:
V senatnem odboru za javna
dela so glasovali o zakonu proti
okuženju zraka in vode. Večina
je predlagala v ta namen znesek
80 milijonov dol., manjšina pa
100 milijonov dol. Manjšina je,
kot je navada, napravila manj-
šinsko poročilo in ga dala v pod-
pis med člane obora. Kot je bilo
podpisovanje končano, ga je po-
pisalo od 15 članov kar 8. Manj-
šinsko poročilo je postalo večin-
sko in odbor bo moral še enkrat
glasovati o celi zadevi. Odborni-
ki so v hitrici podpisali nekaj,
kar niso prebrali.

Novo trgovsko središče v črnem predelu mesta

CLEVELAND, O. — Na oglu
Scovill Ave. in E. 40. St. bodo
zgradili novo veliko trgovsko
središče za okoli \$2.000.000. Vsi
prostori bodo imeli klimatske na-
prave.

Ta del mesta je naseljen prete-
žno po črnih in je skrajno za-
nemarjen. Obnavljajo ga iz ja-
vnih sredstev zvezne vlade in
mesta. Novo trgovsko sredi-
šče bo last Longwood Construc-
tion Co. in bo prvo svoje vrste v
predelu, ki ga obnavljajo iz ja-
vnih sredstev.

SPANGDAHLEM, Zah. Nem. —

Po nalogu glavnega poveljni-
ka NATO gen. Norstada je
priletela včeraj sem prva sku-
pina F-100 lovcev-bombnikov
s francoskih oporišč.
MIAMI, Fla. — Venezuelska
vlada je zahtevala od Združe-
nih držav izročitev bivšega
svojega predsednika Marcosa
Perez Jimenezu.

Iz Clevelanda in okolice

Pozdravi—
Mrs. Marie Hochevar je po-
slala iz Lemonta in Jolietta po-
zdrave svojim prijateljem.

Pozdrave pošilja svojim znancem
in prijateljem tudi Yeray,
raznašalec AD v Collinwoodu.
Iz Minnesote se vrne konec
tedna.

Smrtna kazen — umor?

MIAMI BEACH, Fla. — Gov.
države Ohio DiSalle je pozval
Ameriško odvetniško zbornico, ki
je tod na letnem zborovanju,
naj prevzame vodstvo v borbi
proti smrtnim obsodbam, ostan-
ki "temne dobe."

Po mnenju DiSalle je izvršitev
smrtnih kazni "družbeni umor,"
ki ne spada v današnje dobo.
Guverner se je zavzemal za od-
pravo smrtnih kazni v Ohio, pa je
državna zakonodaja njegov pred-
log zavrnila.

Osumljenega umora pri- jeli pred odletom v Cleveland

ATLANTA, Ga. — Včeraj zju-
traj so prišli na letališču v At-
lanti 43 let starega Larry Lord
Motherwella, ki je osumljen, da
je umoril bogato Mrs. Pearl Ida
Putney preteklo poletje in za-
kopal njeno truplo v samotni o-
krajja Sierra v Kaliforniji.

Truplo umorjene so našli 16.
avgusta letos. Motherwell je bil
zadnji, ki so ga videli v družbi
z umorjeno. Lani so ga prijeli
na temelju suma, da je pogrše-
no vdovo umoril, pa ga zaradi
pomanjkanja dokazov izpustili.

Zavarovali so se proti škodi ob izgredih

DURBAN, Juž. Af. — Mestni
svet Durbana se je pri londonski
zavarovalni družbi Lloyd dal za-
varovati za \$38.000.000 proti ško-
di morebitnih izgredov in nemi-
rov. Iz zavarovanja so izvzeta
področja Cato Manor in May-
ville, kjer žive črni domačini.

V zadnjih tednih je prišlo v
teh predelih ponovno do izgred-
ov in demonstracij črnih doma-
činov proti belim gospodarjem.
Južnoafriška vlada ne dovoljuje
mešanja ras in je odredila za čr-
nce posebna bivališča, ki jih ne
smejo zapustiti.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON, D.C. — Pred-
sednik Eisenhower je na ti-
skovni konferenci včeraj za-
vrnil svoje kritike glede obi-
ska v Sovjetsko tjo jesen in na-
vedel cilje svoje poti v Evropo
danes popoldne. Dejal je, da
išče rešitev iz sedanjega me-
dnarodnega položaja po doslej
še ne izkoriščenih potih. Kong-
res je pozval, naj vendar u-
zakoni najnujnejše zakone,
posebno se je zavzel za odpra-
vo omejitve višine obresti na
dolgoročne bonde zvezne vla-
de.

WASHINGTON, D.C. — Pred-
sednik Eisenhower odleti da-
nes v Evropo. Najprej se bo
ustavil v prestolnici Zah.
Nemčije Bonnu, kjer ga prič-
akuje veličasten sprejem.
WASHINGTON, D.C. — Zdru-
žene države bodo verjetno še
danes naznanile posebno po-
moč državi Laos v Zadnji In-
diji, ki jo ogrožajo komuni-
stični napadalci s podporo iz
Sev. Vietnamu in rdeči Ki-
tajske.

Kongres ima še zmeraj veliko zakonodajnega dela

WASHINGTON, D.C. — Le-
tošnje kongresno zasedanje je
bliža koncu, preganja ga ne samo
izredna poletna vročina, ampak
tudi prihod tovariša Hruščeva, ki
bi se mu večina kongresnih poli-
tikov rada ognila.

Predsednik predstavnškega
doma Sam Rayburn bi najraje
poslal svoje kongresnike domov
še pred Delavskim dnevom, to se
pravi, Knogres naj bi delal sa-
mo še dobrih 10 dni. Dejanski
voditelj senata Johnson pa ni ta-
ko zelo prepričan, da bo do ta-
krat vse najpotrebnejše delo o-
pravljeno, in računa s tem, da bo
senat odšel na počitnice nekaj
dni pozneje.

Najpotrebnejšega dela je res
ostalo več kot preveč. Samo va-
žnih političnih zakonov je kar pet
takih, da ne smejo obležati nedo-
končani.

Prvi med njimi je zakon o de-
lavskih unijah. Nahaja se pred
skupnim odborom senata in pre-
stavnškega doma. Odbor je do-
segel kompromise samo v manj-
ših točkah, o glavnih spornih
predmetih bo padla odločitev ta-
teden. Ako ne pride do kompro-
misa, bodo v senatu morali gla-

sovtati ali sprejmejo zakon, kot
ga je sprejel predstavnški dom.
Kako bi glasovanje izpadlo, ne
prorokuje nihče. Lahko se tudi
zgodi, da bo zakon obvisel v
skupnem odboru in bo tako zape-
čatena njegova usoda. Delavske
unije se potegujejo za to rešitev.

Se slabši so izgledi za nov za-
kon o stanovanjskih hišah. Senat
ga je že izglasoval v taki obliki,
da je sprejemljiv za admi-
nistracijo. V predstavniskem
domu ga je dobil v roke Odbor za
dnevni red in njegov predsednik
bi ga rad ubil.

Nekaj milejša bodočnost čaka
menda zakon o financiranju no-
vih avtomobilskih cest. Novi za-
konski načrt predvideva povišanje
trošarine na bencin za en
cent pri galonu. Rayburn je za
to, da se zakon čim prej izgla-
suje, toda večina v odboru za javna
dela bi rada videla, da znašaj po-
višanje samo pol centa. Ray-
burn hoče ukrotiti nepokorne
demokrate, ali jih bo, tega ne ve
nihče, ker so se mu začeli demo-
kratski kongresniki kar po vrsti
upirati. Ako zakon izgloso-
van v predstavniskem domu, ga
bo senat najbrže takoj izglasoval
v l. 1960. Na to tudi mislijo re-

publikanci z administracijo vred.
Upajo, da bi vtegnila debata o
civilnih pravicah tekom prihod-
njega zasedanja močno razcepiti
demokratske vrste, kar bi pome-
nilo velik političen dobiček za re-
publikansko stranko.

Negotova je tudi usoda novega
zakona o stanovanjskih hišah.
Senat ga je že izglasoval v taki
obliki, da je sprejemljiv za admi-
nistracijo. V predstavniskem
domu ga je dobil v roke Odbor za
dnevni red in njegov predsednik
bi ga rad ubil.

Nekaj milejša bodočnost čaka
menda zakon o financiranju no-
vih avtomobilskih cest. Novi za-
konski načrt predvideva povišanje
trošarine na bencin za en
cent pri galonu. Rayburn je za
to, da se zakon čim prej izgla-
suje, toda večina v odboru za javna
dela bi rada videla, da znašaj po-
višanje samo pol centa. Ray-
burn hoče ukrotiti nepokorne
demokrate, ali jih bo, tega ne ve
nihče, ker so se mu začeli demo-
kratski kongresniki kar po vrsti
upirati. Ako zakon izgloso-
van v predstavniskem domu, ga
bo senat najbrže takoj izglasoval
v l. 1960. Na to tudi mislijo re-

Najmanj nevarnosti je za za-
kon o dodelitvi pomoči tujini.
Zakon je že izglasovan v pred-
stavniskem domu in bo gotovo
tudi v senatu, toda Johnson ga
noče spraviti na dnevni red. Rad
bi odlagal glasovanje do zadnje-
ga, da se mu senatorji ne poraz-
gubijo iz Washingtona še pred
koncem zasedanja. Glasovanja
se namreč želi udeležiti vsak se-
nator, ker ga lahko vporablja za
svoje politične cilje.

Kako hudo se že potijo kapitol-
ski politiki in kako jim obilica
dela meša pojme in pamet, priča
lepo sledeči dogodek:
V senatnem odboru za javna
dela so glasovali o zakonu proti
okuženju zraka in vode. Večina
je predlagala v ta namen znesek
80 milijonov dol., manjšina pa
100 milijonov dol. Manjšina je,
kot je navada, napravila manj-
šinsko poročilo in ga dala v pod-
pis med člane obora. Kot je bilo
podpisovanje končano, ga je po-
pisalo od 15 članov kar 8. Manj-
šinsko poročilo je postalo večin-
sko in odbor bo moral še enkrat
glasovati o celi zadevi. Odborni-
ki so v hitrici podpisali nekaj,
kar niso prebrali.

Najmanj nevarnosti je za za-
kon o dodelitvi pomoči tujini.
Zakon je že izglasovan v pred-
stavniskem domu in bo gotovo
tudi v senatu, toda Johnson ga
noče spraviti na dnevni red. Rad
bi odlagal glasovanje do zadnje-
ga, da se mu senatorji ne poraz-
gubijo iz Washingtona še pred
koncem zasedanja. Glasovanja
se namreč želi udeležiti vsak se-
nator, ker ga lahko vporablja za
svoje politične cilje.

Kako hudo se že potijo kapitol-
ski politiki in kako jim obilica
dela meša pojme in pamet, priča
lepo sledeči dogodek:
V senatnem odboru za javna
dela so glasovali o zakonu proti
okuženju zraka in vode. Večina
je predlagala v ta namen znesek
80 milijonov dol., manjšina pa
100 milijonov dol. Manjšina je,
kot je navada, napravila manj-
šinsko poročilo in ga dala v pod-
pis med člane obora. Kot je bilo
podpisovanje končano, ga je po-
pisalo od 15 članov kar 8. Manj-
šinsko poročilo je postalo večin-
sko in odbor bo moral še enkrat
glasovati o celi zadevi. Odborni-
ki so v hitrici podpisali nekaj,
kar niso prebrali.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83

No. 164 Wed., August 26, 1959

Jugovzhodna Azija in rdeča Kitajska

Kitajski komunisti so napravili letos nekaj potez, ki so globoko vznemirile vse države v jugovzhodni Aziji. Najprej so z brutalno silo zasedli Tibet, zatrli vsak odpor Tibetancev. Kmalu potem so začeli ovirati osebni in blagovni promet med Tibetom in sosednimi obrobni himalajskimi državami Sikim, Butan in Nepal. Obenem so začeli trdit, da meje med Tibetom in njegovimi južnimi sosedi niso bile nikoli natančno določene na terenu. Končno so začeli zbirati svoje čete v južnem Tibetu, napadati Indijo radi njenega "imperijalizma" in napovedovati "osvoboditev obrobni pokrajin," ki ležijo med Indijo in Tibetom. Niso se odrekli tudi stari preskušeni metodi pošiljanja svojih agentov v obrobne pokrajine, da tam ustvarijo podtalno organizacijo v svojo korist.

Med tem je prišlo do znanih dogodkov v indijski državi Kerala. Tam je komunistična vlada prišla sicer postavnim potom na krmilo; ko je imela oblast v rokah, je začela preganjati svoje politične nasprotnike in jim skušala odvzeti njihovo zasebno šolstvo. Kerala je prišla na rob državljanske vojne, kar je prisililo osrednjo vlado v New Delhi, da prevzame oblast v Kerala in poskrbi za nove svobodne volitve.

Zadnje tedne so regularne čete Severnega Vietnama vdrlje v državo Laos, da pomagajo komunističnim upornikom. Začetkom tega meseca so se umaknile nazaj v Vietnam. Nekateri mislijo, da radi tega, ker je Eisenhower zagrozil, da bo sprevzel to zadevo na razgovor s Hruščevim, drugi pa zopet menijo, da trenutno nimajo redne čete kaj početi v severnem Laosu, ker je tam še deževna doba in je vse ozemlje nevarno za premikanje večjih organiziranih vojnih enot. Na drugi strani se dotok komunistov iz Laosa v Vietnam ni zaustavil. Ko pridejo v Vietnam, jih vtaknejo v vojašnice in vežbajo za vpad v Laos.

Vse to je zelo razburilo vse države jugovzhodne Azije. Komunisti niso toliko prizadeli njihove nacionalizme kolikor njihova verska čustva. Dalai lama je begunec in tega pripadniki budistovske vere ne morejo ne prenesti ne preboleti, njih je pa dosti v vseh omenjenih državah. Najprej je šlo pokoncu indijsko javno mnenje in prisililo Nehruja, da se je odmaknil od nevtalnosti, ki je stalno favorizirala komunistični blok. Burma je sedaj prosila za ameriško pomoč, akoravno se jo je šest let branila. Na Tajskem (Siam) se vedno bolj naslanjajo na svobodni svet in stopajo komunistom na prste. V Indoneziji je predsednik Sukarno prepustil vojaštvu, da kroji domače komuniste. General Nasution je na primer sedaj gladko prepovedal komunistični kongres, dasiravno ga je vlada prej dovolila. Japonski ministrski predsednik je po svoji vrnitvi iz Evrope napovedal, da bo skušal organizirati med Japonsko, Ameriko, Filipini, Južno Korejo in Formozo obrambno zvezo po vzorcu evropske NATO zveze.

Vse to kaže, da so države jugovzhodne Azije začele opuščati svoje dosedanje stališče neke posebne nevtalnosti, ki je stalno krivila za vse nesreče svobodne demokracije, komunističnim režimom pa gledala skozi prste. Kot se zdi, so sprevideli, da je treba pozabiti na gesla o kapitalizmu, kolonijalizmu, imperijalizmu, ki ne vlečejo več in so postala prazne besede tudi za azijsko revščino. Uvidele so, da imajo od svobodnega sveta lahko tudi koristi, ako se ne kregajo s pametjo, in da se na simpatije komunističnega sveta človek ne more zanesti.

II.

Naravnost nerazumljiva je reakcija iz Peipinga na tak političen razvoj v državah jugovzhodne Azije. Človek bi pričakoval od kitajskih tovarišev, da bodo branili svoje politične poteze, skušali izgovarjati eno državo proti drugi, vse skupaj pa svariiti pred Zapadom. V Peipingu so se rajše odločili za molk, le redko se oglasijo s kakim napadom, najraje na Indijo in Japonsko. Nič ne ve, kako naj razlaga to čudno postopanje kitajskih tovarišev. Dvoje razlag je verjetnih, toda ne podprtih z zadostnimi dokazi.

Kitajska ima ogromno notranjih težav, političnih in gospodarskih. V politiki jim je odpor kitajskega naroda proti komunam prekrizal vse račune. Morali so režim v komunah močno omiliti, mnogokrat pa komune kar naravnost razpustiti. To je zanje najhujši politični udarec, kar so jih do sedaj doživeli. Na gospodarskem področju se jim je zelo ponesrečila industrijalizacija, saj so morali sami priznati, da jim je načrt z vaškimi železarnami popolnoma spodletel in da skoraj nobena tovarna ni stalno založena s surovinami. V kmetijstvu so jih zadele vremenske nesreče kot povodi, deževje, suša, poplave itd. Vse to bo delalo dosti skrbi s prehrano 600 milijonov kitajskih proletarcev.

Druga razlaga tiči v zunanji politiki komunističnega sveta. Ta svet je do sedaj nastopal solidarno, z izjemo Jugoslavije. Posebno Moskva in Peiping sta gledala, da ne pokažeta v svoji zunanji politiki nobenih razpok. Pa jih je menda bilo in jih je še zmeraj dosti. Nekaj je trajnih, kot je boj za Sibirijo in pokrajine med Rusijo in Kitajsko, nekaj jih

pa rodi potek mednarodne politike. Ni — tako pravijo poznalci — nobena tajnost, da v Peipingu niso ravno navdušeni nad obiskom Hruščeva v Washingtonu. Res je težko dopovedovati Kitajcem, da je Amerika največji sovražnik Kitajske, obenem pa hvaliti politiko Hruščeva, ki ga pelje v Washington. Kitajski tovariši morajo biti v hudih škripcih, da ne morejo vplivati na zunanjo politiko tovariša Hruščeva in da jo morajo vsaj na zunaj še celo hvaliti. Vsi ti napeti odnosi med Mosko in Peipingom bi seveda izginili isti trenutek, ko bi Hruščev prinesel iz Washingtona priznanje rdečega kitajskega režima po Ameriki. Tega pa ne bo in tako se bodo tovariši, beli in rumeni, gledali postrani. Vse to vpliva na voditelje kitajskega komunizma, da niso več tako gibčni in prožni v svoji napadalnosti v jugovzhodni Aziji.

Mislimo, da je v obeh razlagah precej resnice. Manjka pa podrobnejša poročila, ki bi povedala, ravno koliko resnice tiči v obeh razlagah.

BESEDA IZ NARODA

Z nedeljskega piknika Baragovega doma

Cleveland, O. — Za preteklo nedeljo so nam napovedovali vremenski preroki hladnejši in prijetnejši dan, saj soparne vročine smo bili že vsi do grla siti. Preroki so se kot že večkrat pošteno urezali. Sonce je pripekalo, soparica je pritiskala, da je človeka dobesedno tiščalo k tlom. Takozvani "diskomfortni indeksi," ki so ga v zadnjih mesecih pogruntali naši vremenski preroki, je bil na 85. Pravi pa, da se vsi ljudje počutijo zelo slabo in so nerazpoloženi ter za delo manj sposobni že, če se povzpne na 79.

Kdo torej pri takem vremenu ni imel vzroka za nerazpoloženeje? Hiteli smo na vse strani. Nekateri smo se šli hladiti v jezero Erie. Vse od Edgewater parka na zahodni strani mesta pa tja mimo White City, Mentorja, Painesville, Madisona in Geneve je bilo dovolj naših rojakov na jezerskih bregovih. Vsa si je poiskal kraj, ki mu je najbolj všeč. Dosti gostov so imela tudi razna privatna kopaljšča in jezera v bližnji in daljni okolici mesta.

Popoldne sem iz golega zanimanja zavljal po Eddy Rd. proti Kaliopovi farmi, da bi videl, kako se kaj ljudje odzivajo vabilu Baragovega doma na piknik, čeprav me je zelo vlekle dalje proti jezeru. Gneča tedaj še ni bila posebno huda, nabralo pa se je kar dosti ljudi, ki so se v senci razgovarjali in hladili žejo.

Krofi, klobase in hrenovke so prav prijazno vabili z mize, pa je bilo povpraševanje sorazmerno majhno — vročina je bila prehuda. Malo sem se pokrepčal, si ogledal zbrane in naglo odrazil proti jezeru Erie, da se je za mano dvigal kar cel oblak prahu. Hitro sem bil v Painesville državnem parku. Spravil sem konjčiča nekam h kraju in jo ubral proti vodi, kajti bilo mi je že pošteno vroče.

Voda je bila kar pretopla in le s težavo sem se ohladil toliko, da me je zamakalo v gozdič, ki se razprostira v zahodnem delu parka takoj za širokim peščenim bregom. Tam se zbira precej slovenskih rojakov, ki so po drugi svetovni vojni našli v tej deželi svojo novo domovino, ali kot trdijo nekateri le — vedrišče.

Med nje zaide tu in tam tudi kak staronaseljenec, če res že ni prestar! Prostor je prijeten. Na razpolago so mize, senca in sonce. Za mize je ob nedeljav navadno precej huda borba. Za 4. julij se nekateri trdijo, da so prišli v park že ob šestih zjutraj, da so lahko rezervirali mize za svoj "party." Zaradi rane ure so se oddolžili drugim s tem, da so rezervirali kar po tri in štiri mize, da bi jih zamudniki ja ne bili deležni. Sebičnost in v takih dneh v tem parku zelo splošna lastnost.

Počasi sem šel ob robu gozdiča in pozdravljal znance. Nobenega rednih obiskovalcev skoro nisem pogrešil. Le skupine s Sencklera, ki se po navadi zabava z "letečim krožnikom" ni bilo. Prijatelj me je povabil k svoji mizi. Razgovarjali smo se o vseh mogočih slovenskih in drugih novicah. Pozabljaval je čez nas češ, da

vsak rine v svojo stran, da hočemo biti vsi generali, da pa nam manjka skromnih, tihih in vsprajnih javnih delavcev, ki jim ne bi bilo samo za čast. Nasmejati sem se mu češ: Imamo tudi take, pa so tako skromni in tihi, da vodijo vse tako daleč od zadaj, da jih nihče ne opazi. Če se že v javnosti pojavijo, se pa s tako nedolžnim in neprizadetim obrazom, da bi jim človek, ki jih sreča prvič, nikoli kaj takega ne prisodil!

Bog nas ima res rad, obdaroval nas je z vseh vrst cveticami! Med skromnimi vijolicami, preprostimi marjeticami, se bohoti tudi kak mak, ne manjka pa nit — kopriv. Trdil sem, da smo približno kot vse druge narodnostne skupine, le da ne poznamo med sabo toliko razbojnikov, kot gre glas o Italijanih, in da morda popijemo malo manj viske kot Irči.

Prijatelj je človek bolj mirne krvi in trezne presoje. Pritrtil mi je, pa le še dodal, da bi bili lahko bolj strpni drug do drugega, da ne bi bilo treba videti v rojaku, ki misli o kakem vprašanju malo drugače kot mi sami, že csebnega sovražnika. Pritrtil sem mu.

Sonce se je že precej nagnilo, ko sva se četrtič ali petič vračala iz vode. Prijatelj sem povedal, da pojdem še malo na piknik Baragovega doma na Kaliopovo farmo. Tudi on je rekel, da gre. Zbral je svojo družino in odšli smo vsak k svojemu konjčiču, da ga poženemo nazaj proti Clevelandu.

Ko sem odprl vrata voza, da bi se vsedel vanj, me je vrglo kar nazaj. Spomnil sem se Daniela v ognjeni peči in bilo mi je — lažje. Odprl sem vsa okna in pognal motor. Voz se je počasi ohlajal.

Na Kaliopovi farmi je bil že pravi živzav. Nekateri so igrali žogo, drugi so se lovili ali se šli Bog ve kako igro. Dosti se jih je preprosto vsedlo pod drevje, kot smo to nekaj delali doma na kmetih. Kar vesel sem bil tega pogleda, me vedno spominja na rodni kraj, od koder sem odrinil kot mlad fantič.

Prostora za parkanje avtomobilov bi skoro ne dobil več. Končno sem moral svojo kračo poriniti pod neko drevo, ki jo je skrilo pred soncem, pa tudi pred zanjiljivimi pogledi — kot meni se leta tudi njej poznajo. Okoli bare je bilo zelo živahno. Skupine so se veselo menile, pregovarjale, pa tudi prepirale. Mlajši so se pregovarjali o avtomobilih, kateri so boljši in trdnjši, pri tem pa škilili za dekletiči, ki so hodila mimo; starejši so preskušali osvežila in se spominjali časov, ko se je dobilo dobro pivko za nikel, pa še zastoj pri grizek zraven. Seveda je bilo tedaj dobro, sem se oglašil, ko je nekdo hvalil stare čase. Opomnil sem ga, koliko je zaslužil pred 40 leti in kako je živel. Spomnila sva se, kako sva morala rano zjutraj v šapo in kako težko je bilo tedaj za "dime." Kdor je zaslužil dva na uro, je bil že kar pravi tič. Nato se je spomnil še sam, kako je moral cepiti drva za peč, kako se brigati za premog.

Elektrike še ni bilo povsod, tudi plina ne. Zenske so se tedaj mučile s pranjem in kuhanjem, da ni čudno, da so nekatere tako naglo ostarele. Povedal je celo, kako je moral ponoči ven za hišo, ko ga je "nagnalo" . . . Malo je utihnil, se zamislil, čez čas pa nato dejal: "Oh, saj današnja mladina ne ve, kaj smo morali mi prestati; ne ve, kako dobro ji je!"

Pogovor se je zasukal v drugo smer in jaz sem odšel dalje iskat znancev in prijateljev.

Veliko jih je bilo, mladih in starih. Prireditelji so se pohvalili z uspehom. Meni pa nekaj le ni dalo miru. Hodil sem po pikriškem prostoru, spregovoril tu in tam, se vsedel ob kraju in gledal. Iskal sem, pa jih nisem našel, ker jih ni bilo!

Ko sva se s prijateljem odpravljala domov, me je vprašal, kako se mi je zdelo.

"Saj si videl. Ljudi je bilo neravnavno veliko ves čas, kar sva

bila tam. Klobas in krofov jim je zmanjkalo, tudi pijača menda že pohaja, harmonika pa še vedno veselo vabi na ples. . . Kar je značilno za ta piknik, ni toliko velik obisk, kot odsotnost nekaterih, ki bi jih človek tu pričakoval!" sem mu odgovoril.

Bistro me je pogledal izpod nagubanega čela, pa dejal: "Mar ti nisem pravil, da ni med nami pravega razumevanja, da nam manjka trznosti, smisla za . . ." Ni končal, zamahnil je z roko, pogledal, če so vsi njegovi v vozi in se počasi še sam spravil vanj!

Glas harmonike se je počasi zgubljal, ko sem se pomikal po prašni poti proti cesti. Zamislil sem se, da bi našel odgovor na oni prijatelj "Mar ti nisem pravil . . ."

Človek se le težko vda črnim mislim in zamahne z roko nad bodočnostjo svojega naroda!

Frank G.

Na Barbano

Kot prejšnja leta so tudi letos poromali goriški in tržaški Slovenci k Mariji na Barbano. Prišlo je 17 duhovnikov z dekano Vinkom Stanto na čelu in skoro 800 romarjev. Pravili so, da bi bilo romarjev še nekaj sto več, če bi bila prevozna sredstva na razpolago. Vreme je bilo zelo lepo in romanje je poteklo v splošno zadovoljstvo vseh.

Č. g. Rupnik, župnik-begunec, ki živi v Avstriji, je v svoji pridigi povedal o dogodku ob priliki obiska dveh nemških duhovnikov pri carigraskem patriarhu pred nekaj tedni. Ta dva sta se menila s patriarhom tudi o papežu Janezu XXIII. in vesoljnem zboru, ki naj razpravlja o zedinjenju Cerkve. Patriarh je v odgovor poiskal Evangelij in jima prebral iz sv. Janeza: "Bil je človek, ki ga je Bog poslal, ime mu je bilo Janez. Po mojem mnenju, 'je pristanvil patriarh, 'ni tu govora samo o Janezu Krstniku, nego tudi o Janezu XXIII.' Patriarh je nato še dodal, da je z "vsem srcem za zedinjenje", da pa ni vsi njegovi škofje istega mnenja in da bo treba še dosti molitve v ta namen.

Nova kavarna v Novi Gorici
S 1. oktobrom bodo v Novi Gorici slovesno odprli novo kavarno-restavracijo, ki bo stala nasproti bivši opekarni v Erjavčevem drevoredu. Kavarna bo lahko sprejela istočasno 160 gostov, restavracija pa 200. Poslopje je najmodernejše zgrajeno in upajo, da bo tudi postrežba temu primerna.

Nadškof v Gorici slavil zlato mašo
Goriški nadškof Hijacint Ambrosi je na praznik sv. Lovrenca obhajal svojo zlato mašo. Slovesno praznovanje bo v oktobru in se že sedaj pripravljajo nanj.

Nove šole
Minister za javna dela je poslal goriškim upravnim oblastem nov dopolnilni načrt za šolske gradnje v letu 1959-60. Skupno bo v te namene izdanih v pokrajini 369,800,000 lir.

Odpusti v Trzinu
V začetku meseca so ustavili delo v oddelku za železniške vagonne v tukajšnjih ladjedelnicah. Skupno je izgubilo s tem delo 1,600 delavcev. Vse delavstvo je za eno uro v znamenju protesta ustavilo delo. Tržaški občinski svet pa je v posebni resoluciji pozval vlado v Rimu,

naj jamči delo tržaški ladjedelnici in prepreči nadaljne odpuste.

Tržaška delegacija v Rim
Prve dni septembra bo sprejeta pri predsedniku vlade v Rimu delegacija predstavnikov političnega in gospodarskega življenja Trsta. Razpravljala bo o težavah tržaškega mesta, ki bi jih naj Rim pomagal premagati.

Nov vikar v goriški stolnici
Na mesto bivšega stolnega vikarja Luigija Marcuzzijsa, ki je odšel za župnika v Villose je nadškof imenoval č. g. Alberta de Nadaia, doma iz Salgaredi pri Trevisu.

Mara Samsa umrla
V bolnišnici na Golniku je 13. avgusta umrla na posledicah operacije 53 let stara tržaška slovenska pisateljica Mara Samsa. Po poklicu učiteljica je povsod, kjer je bila v službi, budila slovensko narodno zavest. Ko so l. 1928 ukiniti slovenske šole v Italiji, se je umaknila v Jugoslavijo. Nacistično okupacijo je doživela v Celju, od koder so jo poslali v Srbijo. Posrečilo se ji je pobegniti, nakar se je priključila OF v prepičanju, da je na pravi poti. Sla je skozi gonarsko in rabsko taborišče. Da je kljub vsemu ostala dobra in plemenita kažejo njeni spisi, zlasti "Trst je klical."

"Napadalnost" Slovencev
Misiški poslanec De Micheli Vettori je vložil pritožbo na ministrskega predsednika in obrambnega ministra, češ da se v goriški in videmški pokrajini preveč širi gospodarski vpliv Slovencev: pokupujejo zemljišča in druge nepremičnine ter s tem cgražajo varnost države na meji. Da se to prepreči, naj dobre pretekti teh krajev pravico pregledati vse kupno-prodajne tpogodbe ter jih odobriti ali razveljaviti.

Gospod poslanec zahteva torej, naj se naša manjšina stavi izven splošnejavni zakonov in zanje proglasi nekako izjemno stanje. In zakaj ti ukrepi? Ker si Slovenci prilaščajo tujo zemljo! Ko človek to bere se mu zdi, da sanja. Vsakdo namreč ve in vidi na lastne oči, kako se pri nas dogaja ravno nasprotno. Nikdar v zgodovini Slovencev teh krajev se ni tako velikopotezno in neusmiljeno raznarodovala naša domaća zemlja. Vseposvod rastejo nova naselja tujecev.

In v takih razmerah se najde poslanec pozivajočo rimsko vlado,

naj zaščiti Italijane pred prodirajočimi — Slovenci! Mož ki si to upa, ne spada v parlament, ampak v zdravilišče.

Mesto Haliaetum

V zalivu Sv. Simona pri Izoli stoji 60 metrov od obale pod vo do starinski pristaniški zidovi. Delno ohranjeni pomol, valolom in druge zidine imajo značilnosti rimskega načina gradnje. Pomol meri 50m, nasip pa 90; veliki pravokotni kamni sestavljajo nad 4 m debele zidove. Stari pristan zavzema približno površino 8,400 kvadratnih merov. Nedaleč od izole, v Viližani, pa so vidni v morju še ostanki druge rimske luke.

Razen tega lahko pozorni opazovalec spozna na bregu pri Sv. Simonu tudi ostanke nekdanjih poslopj. Tu so morala biti bivališča, zakaj nedaleč od morja pridejo večkrat na dan različni predmeti, kot so keramični izdelki, mozaiki, obdelani kamni in slično.

Starinoslovci Narodnega muzeja iz Ljubljane so mnenja, da je nekot tam stalo mesto Haliaetum, o katerem stari zgodovinarji pripovedujejo, da se je nahajalo ob istrski obali. Zgradili so ga Rimljani, ko so prodirali iz Ogleja proti Istri, porušili pa Slovenci ob prihodu v svojo novo domovino.

Narodno škodljiva obsodba

Pod gornjim naslovom je titovcem prijazni slovenski tržaški "Novi list" objavil 23. julija sledeči sestavek:

Pred kratkim je v Novi Gorici bila razprava proti Albertu Metlikovcu, župniku v Šempetru pri Gorici. Obtožen je bil, da ni o veliki noči blagoslovil hiše, v kateri živi ta civilno poročena zakonca. S tem naj bi bil povzročil prepri med njima in starši, ki živijo pod isto streho. Pregrešil se je baje proti tistemu členu kazenskega zakonika, ki prepoveduje širjenje verske mrznje in nestrpnosti. Sodišče je duhovnika spoznalo za krivega in ga obsodilo na pet mesecev zapor.

Obsodba je vzbudila v tukajšnji javnosti izredno mučen vtis, kajti g. Metlikovec je naš rojak iz Selsljana in je znan kot pošten, priavičen in izobražen mož ter narodno globoko zaveden Slovenec. Zato si nihče ne more predstavljati, da bi katerokoli njegovo dejanje moglo imeti take slabe namene. Če ni hotel blagosloviti hiše zakoncev, ki sta v enem najvažnejših trenutkov življenja, kot je poroka, odklonila duhovnika, kar je sicer njuna zaščitena pravica, je le spoštoval njuno prepričanje. Ako pa je zaradi tega nastal spor v hiši, se to duhovnika ne tiče.

Ne glede na to menimo, da take obravnave in obsodbe nikakor ne morejo koristiti ugledu matične države v inozemstvu. Primer Alberta Metlikovca pa je skrajno škodljiv tudi iz naslednjega vzroka. Ob koncu zadnje vojne je po zmagi komunistov v Jugoslaviji nastopil čas, ko so razni duhovniki bežali čez mejo in iskali ugodnejšega življenja v Italiji, prepričajoč izročene jim vernike njihovi usodi. Albert Metlikovec ni sledil temu zgledu, čeprav je bil italijanski državljani in bi bil zato z lahkoto našel lepo službo v naših krajih. Rajše kot bi zapustil svoje vernike, je prosil za jugoslovansko državljanstvo, samo da ostane med njimi. Mi smo Metlikovca navajali kot zgled značajnega moža in vzornega slovenskega duhovnika.

Zdaj je pa iznenada padla nanj kazen in bi moral v — ječo, o čemer govore z veliko nevoljo in družinah tukajšnje manjšine. Najosnovnejši čut za pravico in narodne koristi zahtevajo, da pravnorej razveljavi krivični pravdorek iz Nove Gorice ter oprosti župnika Metlikovca.

— V Združenih državah je skupno 622 milijonov akrov gozdne površine, od tega ima gozd gospodarsko vrednost samo na 461 milijonih akrov.

JOSIP PREMK:

MADEŽ

Ko je pospravila učiteljica Anka svoje stvari v kovčeg in se ozrla po sobi, še ji je zazdelo vse tako nekako dolgočasno in prazno, vse bolj prostorno, nego je bila vajena, dasi se prav za prav ni nič izpremenilo: še vedno je stala tam tista široka, črnokasta omara, ki je zavzemala skoro polovico sobe, tudi postelja je bila prav tako lepo belo pogrnjena, le z mize je izginila tista različna drobnarija, ki je bilo v njej osredotočeno in zapadeno vse Ankinovo življenje... Lepo v vrsti je bilo razloženo vse, vsaka najneznatnejša stvar na tako strogo določenem mestu, da je smatrala Anka za nečuvnen dogodek, če je zablodil le pomočnik kak nepotreben listek med njegova pisma ali se pomešala kak razglednica od te ali one prijateljice med šolske zvezke, ki jim je bil določen iz šest let njenega službovanja na deželi ozek prostor čisto tam na robu mize. Takoj poleg njih so stali tri stekleničice različnega črnila in med njimi so bili položeni svinčniki tako lepo sorazmerno drug od drugega, da se ni nobeden dotikal s svojim koničastim koncem rdečkaste spominke knjige, ki je po njej listala učiteljica Anka vsak večer. Tik poleg nje so se kopicila široka pisma tete Marije, ki jih je pisala redno vsak mesec dvakrat in jih je Anka tudi prav tako redno, vsak mesec dvakrat prebrala, dočim je brskala po sosednjem kupčku, kjer so bila zložena z isto skrbnostjo — njeno, skoraj vsako prsto urb...

A sedaj je stala miza prazna kakor oropana in Anki se je zdelo še enkrat večja kakor poprej... Niti najmanjšega lističa ni bilo na njej, samo zimsko sonce, ki je lilo skozi okno svoje medle žarke, se je zaspano ogledovalo v njeni goli, tu pa tam še nekoliko razpokani in črvi ploščici. Kajti Anka je pospravila v kovčeg vse do najneznatnejšega svinčnika, da je bila soba zopet natanko tako dolgočasna, kakor se ji je bila zazdela pred šestimi leti, ko je prišla s prav tem kovčegom na svoje prvo službovanje. Samo tisto pismo tete Marije je še ležalo tam na postelji; kakor da se ni mogla odločiti — bi ga li pridejala drugim ali ga bi rajši sežgala, kakor se je že parkrat namenila v teh štirinajstih dneh, ko se je poslavljala od tega kraja.

Prav za prav se Anka ni poslavljala, zakaj dasi je videla že vse pripravljeno za odhod, še vedno ni mogla verjeti, da odhaja... In vendar je bila resnica: že prejšnji dan se je poslovila od svojih učencev z dolgim, pristranim govorom in potem je stopila po razredu in pogladila skoro vsakega po kuštravih laseh, samo na županovega Janka se ni ozrla. Nikoli ni marala tega dečka, ki je bil eden najpridnejših in jo je poslušal verno kakor svojo mater. A Anka se je bala njegovih temnih oči, pred njimi je morala pogledati vedno v

Mrs. Burnham, 358 E. 156 St., Cleveland, Ohio, pravi: "Stara sem 84 let in zahvaljujoč LOVIAN CAPSULES, ki jih jemljem že več kot 10 let, sama vse operem, zlikam, se počutim dobro in upam, da se bom še dolgo. Brez teh bi morala že davno prenehati delati."

LOVIAN CAPSULES
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd., Cleveland 10, O.
Razpošiljamo vsepovsod!
25 za \$1.95, 50 za \$3.69, 100 za \$6.49

POPRAVLJAMO
FENDERJE IN OGRODJE
SUPERIOR BODY & PAINT CO.
6605 St. Clair Ave.
EN 1-1633

Cape Canaveral — preskuševališče vodljivih izstrelkov

3) Komplikacije velike rakete so ogromne. Notranjščina na videz tako enostavne rakete je polna najbolj zapletenih strojev in strojkov. Za vsrkavanje tekočega kisika in pogonskega goriva so v njej zgrajene neverjetno močne črpalke. Z njimi bi bilo mogoče izprazniti petrolejski kamion v petih sekundah. Plamen, ki bruha iz rakete, more raztopiti vsako navadno kovino. Majhni girostati v raketnem vodilnem sistemu se vrte s hitrostjo 40,000 obratov na minuto. Električni sistem rakete je sestavljen iz nad 100,000 zvarjenih delov, itd. Da raketa dobro in pravilno leti, mora vse to istočasno dobro in pravilno delovati. Skoro z matematično gotovostjo je mogoče prerokovati, da se bo prvi polet ponesrečil.

Zakaj ne napravijo več poskusov z raketo na tleh? Ne morejo. Okolaj, v katerem mora raketa delovati, ni mogoče ponazoriti na tleh: praznoto prostora, silovit mraz, strahovit pospešek, ki ga raketa doživlja v prvih minutah, itd. Plamen, ki bruha iz rakete, ima n.p. drugačno obliko, če poskušajo raketni motor na tleh, spet drugačno, ko raketa leti skozi ozračje in spet drugačno, ko leti po praznem vesirskem prostoru. Ali bo morda plamen sežgal del rakete? Nikakor tega ni mogoče ugotoviti s poskusi na tleh. Treba je raketo izstreliti in videti, kaj se bo zgodilo.

Isto velja za tresenje odnosno vibracijo raketnih delov. Možna je poskušati tresenje raketnih delov na tleh. Toda ogradje, ki trdno drži raketo privlečeno ob tla, tudi zadržuje tresenje njenih delov. Prav tako zadržuje tresenje zraka okoli rakete. Če hočejo ugotoviti, kaj bo tresenje storilo raketi med poletom, nimajo drugega izhoda, kakor raketo izstreliti v prost polet po praznem vesirskem prostoru.

Nemcem se je ponesrečilo nad 3,000 raket V-2, predno je prva pravilno letela. Danes se jih na Canaveralu ponesreči med 10 in 20 pred prvim pravilnim poletom.

Za osebe na Canaveralu pa te "nesreče" niso nesreče. To so zanje odkritja. Iz pravilnega poleta se ničesar ne naučijo. Najzanimivejše je nepričakovano. Na Canaveralu je pravilo: "Nesreča je uspeh".

Dejstvo je namreč, da more n.p. samo nekaj sekund poleta strokovnjakom dati dragocene podatke. Rakete ne opazujejo samo z opazovalnimi napravami. Raketa tudi sama z radijem sporoča razmere v in izven sebe. To je nova umetnost, telemetrija ali merjenje na daljavo. Bip, bip sputnika naj služijo

za primer. Vsek bip je vseboval vrsto posameznih poročil, vsako poročilo svoje podatke. Kadar raketa odleti s Canaverala nosi v sebi nad 200 instrumentov, ki merijo temperaturo, pritisek, kot poleta, težo, voltazo itd. Vsak instrument oddaja poročilo na zemljo, ki ga sprejemajo na trak. Glavni produkt Canaverala sa prav za prav kilometri traku.

Včasih, kadar v raketi kaj napako deluje, strokovnjaki takoj na traku ugotovijo, še med poletom, kje je napaka. Večinoma pa trak pošljejo v tovarno, kjer so raketo zgradili ter imajo lahko iz enominutnega poročila proučevanja za dolge mesece. Iz napak se učijo nove umetnosti.

Eden prvih Atlasov je n.p. ušel iz kontrole pred očmi vseh. Obrnil se je proti desni, nato zavil s spodnjim koncem na levo in letel križem krašem po zraku. Nato se je razpočil tako visoko, da so eksplozijo mogli videti skoro po vsej floridski obali.

Ponesrečen poskus je imel velik uspeh. Atlasov načrt je drzen. Da so zmanjšali celotno težo rakete, je nje oklep zgrajen iz lahke kovine, ki se vzdržuje v pravilni obliki s svojim notranjim pritiskom in še s težkimi okvirji. Mogočnost rakete je prav za prav samo navidezna. Ker je ta Atlas ostal skupaj, ko je letel križem po zraku, je bilo to za strokovnjake dokaz, da je še močnejši kakor pa bi bilo potrebno in zato tudi težji. Tako so v tovarni Convair odvzeli naslednjemu Atlasu več sto kilogramov teže. Učinek je bil isti, kakor da bi povečali raketni pogon za več tisoč kilogramov. "Nesreča je uspeh".

Zakaj se je Sovjetom posrečilo prednjati pred Amerikanci? Pravijo, da so pobrali boljše nemške raketne strokovnjake kakor USA. Toda njihova edina prednost je ta, da so začeli pet let prej kakor Amerikanci. Raketen znanost so začeli razvijati takoj po koncu druge svetovne vojne, medtem ko se v USA niso skoro ganili. V minulih letih so se v USA posvečali v glavnem podrobnemu raziskavanju. Rezultati tega raziskavanja se kažejo sedaj. Vedno pa je važnejše sistematsko raziskavanje in ne taki dramatski prizori kakor so sateliti, oddaje iz vesmirja itd.

Večina ljudi presoja raketno sliko s tremi merili: kako daleč leti, kako velik tovor nosi in koliko raket je zgrajenih. V slučaju vojne bo množina raket igrala zelo važno vlogo. Po količini raket Sovjeti prednjačijo pred USA. Toda druge stvari so

prav tako važne:

Usmerjanje: Če mora tvoj sovražnik izstreliti devet raket, da zadene cilj, medtem ko moreš ti zadeti cilj s tremi izstrelitvami, potem so tvoje tri rakete vredne njegovih devet.

Miniaturizacija: Raketa mora biti težka več tisoč kilogramov, da more nositi en kilogram tovara. Da dvigne večjo težo, je treba zgraditi raketo z močnejšim pogonom. Možna pa je opraviti več dela z manjšo raketo tako da se izdelata notranjo opremo rakete čim manjšo in čim lažjo. Prvi ameriški satelit je bil izredno majhen v primeri s sovjetskim sputnikom, toda bil je dokaz napovedane miniaturizacije.

Enostavnost: Rakete s trdnim gorivom, enostavnejše in hitreje za pogon, so sedaj že v prvih začetkih. Nimajo črpalk za gorivo. Mehanično so skoro tako enostavne, kakor prva raketa, ki je bila kdaj koli izstreljena. So prav za prav votla cev, napolnjena z divje gorečim testenim gorivom, ki bruha plamen nazaj skozi odprtino. So lažje, uspešnejše in enostavnejše za vojaštvo, kakor rakete s tekočim gorivom.

Izstrelitev rakete opazujejo strokovnjaki iz poslopja, zgrajenega iz železobetona v obliki želvine lupine, oddaljenega od rakete okoli 300 metrov. Je popolnoma varno pred raketnimi eksplozijami ter je mogoče opazovati odlet rakete samo skozi periskope ali na televizijskih aparatih. V zadnjih minutah šteta pred odletom se v to poslopje zateče vsa posadka. V kontrolni sobi potem pritisnejo zadnje gumb in tudi odletni gumb. Soba je polna instrumentov. Z njih strokovnjaki berejo delovanje rakete pri odletu.

Navadno občinstvo se oporišči ne sme približati. Najbližje smejo priti častniki, za katere so zgradili tribuno 4,5 km daleč od rakete. S te daljave je raketo videti zelo majhno. Od tam se tudi vidi majhno rdečo luč, ki šteje zadnje minute in sekunde pred odletom. Za prvo ameriško raketo, ki so jo pognali proti Luni in ki je po 33 urah padla nazaj na Zemljo, so začeli šteti čas proti trenutku odleta 48 ur prej. Stejejo pa ne samo na Canaveralu, temveč tudi po vsem področju nad Atlantikom. Posebna letala pregledujejo področje da ne bo zadeto nobeno letalo ali ladja. Druga letala letajo v velikih višinah, da ugotavljajo, če obstoja nevarnost motenj za radijski sistem rakete. Preizkušajo stikala, pozivajo osebe v pripravnost, poženejo radarje, generatorje itd.

Nekatere teh priprav se začno že več dni pred izstrelitvijo. Druge stvari morejo začeti šele tik pred odletom. Tekoči kisik začenja n.p. vreti takoj, ko začne teči v raketo.

Na častnikarski tribuni je zvočnik, iz katerega slišijo štete:

"T manj 38 minut... T manj 20 minut... T manj 10 minut..." V zadnjih sekundah štejejo vsako sekundo in ob T manj 5 sekund se ob vznožju rakete pojavi dim in zakrije raketo. Nato sledi: 5-4-3-2-1-nič!

Raketa se ne premakne. Gori na odletišču. Toda nato počasi, veličastno, dvigne svojo špicico iz dima. Dviga se počasi, silno počasi. Tako je otežena z gorivom, da kar visi tam, bruhajoč plamen. Kaže, kakor da ne bo mogla odleteti. Tudi je zanimivo, da se ne prevrne. Girostat jo drži popolnoma navpično prvih nekaj sekund. Polagoma začneja dobivati hitrost. Gorivo izgoreva v ogromnih količinah, nad 500 kg na sekundo, raketa pa vsak trenutek postaja lažja. Deset sekund po prvem izbruhu ognja raketa končno resnično leti. Po 15 sekundah je iz višine slišati piskajoč žvižg. Ogenj, ki poganja raketo, je silovito svetel. V višini 300 metrov razsvetljuje morje in obalo na kilometre daleč, prav tako nad raketo razprostirajoče se oblake. Kaže, kakor da bo raketa izginila v oblakih, toda ne. Ko jih prodre, jih razsvetljuje od zgoraj. Nato žvižg z rakete polagoma utihne, ogenj pa postane samo svetla točka, ki tudi ugasne očem. Raketa je odletela v nepregledno globino vesirja.

Ne ločijo noči od dneva

Deset milijonov slepcev je na vsem svetu, namreč takih, ki zaradi napak ali boleznih na očeh ne vidijo sveta okrog sebe.

Konec julija je zboroval v Rimu Svetovni svet za pomoč slepcem. Ta organizacija deluje v okviru Združenih narodov. Posebno razširjena je očesna slepota v zaostalih deželah v Afriki in Aziji, kjer razsajajo razne očesne bolezni, med katerimi je najbolj razširjen trahom.

Med slepci je 660,000 otrok. Od teh samo 40% uživa šolsko vzgojo. Namen gornje organizacije je izboljšati vzgojne zavode in šole za slepce.

Hranite denar za deževne dneve — kupujte U. S. Savings bonde!
HELP WANTED — FEMALE

Delo za ženske

Išče se ženske, da se izučijo za delo v kuhinji in jedilni shrambi v našem novem restavrantu na Public Square. — Plača, hrana in uniforme.

STOFFER
Employment Office

1375 Euclid Ave.
peto nadstropje

Ženske dobijo delo

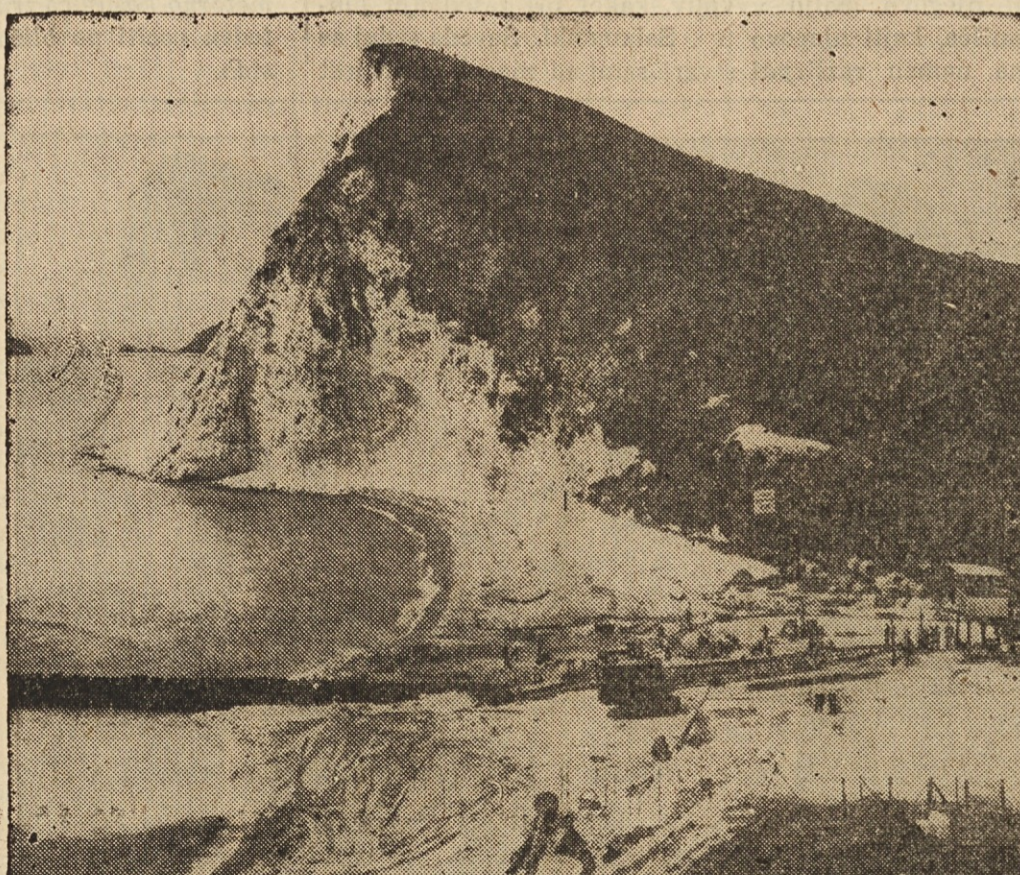
Delo za žensko
Splošno hišno delo in oskrba za 3 otroke. Stanovanje. Pripočila. Mora govoriti angleško. Kličite WA 1-6135. (164)

Moški dobijo delo

DELNO ZAPOSLETEV
delavci kovinskih plošč
kovinski izdelovalci
izdelovalci načrtov

Morajo biti sposobni, izkušeni. Zmožni napraviti zasilno orodje, vzorce in manjše količine, lahke improvizirane gele, morajo znati ravnanje z vsakovrstno kovino.

Lepa prilika za upokojeince.
STAROST NEOMEJENA
Kličite KE 1-1961

•ODZEMNI ODVOD — V Arish Mell na Angleškem je atomska elektrarna, katere odpadke odvaža v globoko morje nad dve miljii dolg podmorski vod. Na sliki vidimo vod, ko se spušča v morje.

MALI OGLASI

NAPRODAJ

Dobrodoča trgovina z živili, pivo, vino, mesni izdelki, klobase. Zglasite se na 4110 St. Clair Avenue. —(164)

Naprodaj

Stridnelna oprava za spalnico iz mahagonijevega lesa, kot nova, cenjena za hitro prodajo in G.E. štedilnik in podstavek. Kličite EV 1-1512. (165)

Stanovanje iščeta

Zaposlena zakonca iščeta 4 ali 5-sobno stanovanje z garažo v bližini sv. Vida. Kličite HE 1-0628. (x)

Iščajo stanovanje

Zakonski par z očetom išče 4-sobno stanovanje z 2 spalnicama v fari sv. Vida. Kličite IV 1-3858. —(166)

Naprodaj

Restavracija in gostilna, C-2, D-1, D-2 licence, blizu tovarn, zelo dober promet, ugoden kup. Na 6424 Spilker Ave. EN 1-9877. (166)

Hiše naprodaj

Dve hiši na enem lotu, posestvo za dohodek, na E. 68 St., blizu St. Clair Ave. Kličite EX 1-4397. (165)

Soba se odda

Spalna soba se odda zaposlenemu moškemu na 1027 E. 61 St. (165)

Odda se

3 sobe s kopalnico se oddajo ljudem srednjih let na 1159 E. 61 St. Vpraša se oddajaj. (25, 26, 28 avg)

V najem

Odda se velika nova trgovina na E. 200 St., in Fuller Ave. Dobro parkanje. Lastnik KE 1-2361. (166)

Hiše naprodaj

Dve hiši na enem lotu. Dvodružinska, 5 - 4 sob in enodružinska, 5 sob, v Collinwood blizu cerkve Marije Vnebovzete. Cena samo \$15,500. Za več pojasnila kličite

BARAGA REALTY

985 E. 185 St. IV 1-9998
17,19,21,24,26,28,avg)

Stanovanje se odda

Tri neopremljene na novo dekorirane sobe z vročo vodo se oddajo odraslim. Vprašajte na 1176 E. 61 St., spodaj, spredaj. Najemnina \$38. x(m,w,f)

Stanovanje se odda

Šest sob se odda v najem, gorkota in vroča voda, zgoraj, zadaj, na 7117 St. Clair Ave. — Vprašajte po 3. uri popoldne. (MWFX)

Sobe se odda

Oddajo se 3 sobe in kopalnica na 5914 Prosser Ave.

V fari Marije Vnebovzete

E. 157 St., blizu Holmes Ave., zelo lepa dvodružinska hiša za samo \$15,900.

Naumann blizu E. 208 St.

Šest-sobna enodružinska hiša, samo 15 let stara, polno podkletena, garaža za 2 kari.

RAY NAUSNER REALTOR
AN 1-1990 LI 1-9216
(166)

Sobe se odda

4 neopremljene sobe zgoraj in garaža po zmerni ceni. Tudi proda se Singer šivalni stroj zaradi velecste. Kličite MU 1-7230. (165)

Na izvrstnem prostoru

Dvodružinska hiša, 5-5-3, East Cleveland, 2 ognjišča, velike sobe, plinska gorkota, garaža za 2 kare. Cena \$21,900.

Dvodružinska hiša, 404, blizu Grovewood, v dobrem stanju, dva plinska furneza. Cena \$21,500.

Krasen lot 124 x 824 blizu Rt. 6 in Rt. 174 v Willoughby Hills. Cena \$4200.

LAKELAND REALTY CO.
15604 Waterloo Rd.
KE 1-6681 (166)

KRIŠTOF KOLUMB ali Odkritje Amerike

ZGODOVINSKA POVEST

—To je res sramota, rekel je Ferdinand, — da se pri dvoru dosti ne zanimajo za vaš načrt, in ste prisiljeni ostaviti Španijo in oditi v Francijo!

—Meni samemu je težko, — odgovoril je Kolumb, — zdi se mi, ko ostavljam Španijo, da ostavljam svojo domovino. Poleg tega me vznemirja misel, da najdem pri drugem dvoru ista pomišljanja in ista nezaupanja, kakor sem je našel na Portugalskem in na Španskem!

—Zato ni treba, ostavljati Španije! — zaklical je razvnet Pinson: — Jaz sam imam dosti ljudij in vam dam na razpolago svoj denar in samega sebe . . . Čemu se je še potreba dalje dogovarjati z dvorom?

—Vi ste jako dobri, gospod Pinson, — odgovoril je Kolumb, srčno stisnivi roko mornarjevo, — toda tako se delati ne more; vojvodi Celi sta tudi hotela meni preskrbeti štiri ladije, toda podjetje je preveč veličastno, da bi je mogel izvršiti navaden smrtnik.

PITTSBURGH, PA.

COMPLETE LANDSCAPE SERVICE

We Will PLAN
And PLANT

Call us for
free estimates

TENOS BROS.

3333 Babcock B'vd.

WE. 1-3900

—Vi imate popolnoma prav, — odgovoril je prijor, — vaš načrt morejlo uresničiti le vladajoči ljudje. Jaz vidim še jedno pot, katera morda pripelje k zelenemu smotru.

—Kako pot? — vprašala sta patra tovariša.

—Druzega mi ne kaže, kakor sestri na mulo in kot bivši kraljičin duhovnik poprositi jo za avdijenco. Ona mi je ne odreče.

—Zaklinjam se pri sv. Jakobu, našem patronu, vi imate prav! — zaklical je Ferdinand — Pa spomnite se na svoja leta in na težave potovanja . . .

—Res sem star, — rekel je smehljajoč se pater, — pa poglejte moje mišice, tako so še krepke, da bi prenesel potovanje z gospodom Kolumbom do konca sveta.

—O, precastiti oče, — zaklical je Kolumb, — s čim pa jaz zaslužujem to pozhrtvovalnost?

—Z vašimi plemenitimi namerami, sin moj — odgovoril je prijor. — Kdor je toliko trpel za idejo kakor vi in jej ostal zvest, — ta je vreden zaupanja vseh poštenih ljudij, tem bolj, ker ima vaša zadeva tudi namen razširjati vero Kristusovo. Zato ostane pri tem, jaz pojdem, vi pa počakajte tu v samostanu počočila o uspehu mojega prizadevanja.

PITTSBURGH, PA.

WHOLESALE MEATS

LUX'S MEAT SUPPLY
Our own tasty Roast Beef Barbeque, Ham Barbeque, Fresh Pork Barbeque, Patties, Cube Steaks, Portion Controlled Cheese, Boneless Beef, Institutional cases of Frozen Libby's French Fries, Portion Controlled Fish. — Near Cloverleaf Routes 22 and 66 Ph. Export. Fairview 7-2323. (165)

REAL ESTATE FOR SALE

2 HOUSES FOR SALE — 1 house 5 rooms, bath, 2nd house 5 rooms, bath. Need minor repairs. Attention builders, this is a real buy. Dial direct with owner FAIRfax 1-7078. (165)

AUTOMOBILE AUTO AND BODY MECHANICS SCHOOL

350,000 Automotive Mechanics and Repairmen are needed in the U. S. today . . . According to the Nation's leading financial newspaper, this shortage is increasing by 40,000 each year! Today there are 67,000,000 cars on the highways . . . in ten years it is estimated there will be 90,000,000! What other trade offers so many opportunities?

Vale Tech's courses are practical—and only require 56 weeks to complete. Low tuition—live in school dorm; \$4.50 per week. VISIT, WRITE or PHONE (GI APPROVED)

VALE TECHNICAL INSTITUTE, INC.

BLAIRSVILLE, PENNSYLVANIA

Telephone 516

NURSING

McKEESPORT HOSPITAL SOLA ZA BOLNIŠKE STREŽNICE

Odobreno od Penna. State Board of Nurse Examiners inčasno odobreno od National Nursing Accrediting Service

TRI-LETNI TEČAJ ZA BOLNIŠKE STREŽNICE

Sola pridružena Penn. državnim univerzini za biološke in socialne vede

NASLEDNJI TEČAJ SE PRIČNE JUNIJA 1960

Prijave sprejemamo že sedaj

Za pojasnila pišite ali telefonirajte

DIRECTOR OF NURSING

1500 Fifth Ave., McKeesport

Telefon HObart 6-4000

vanja.

In plemeniti navdušenec je še tisti večer ukazal osedlati svojo mulo in odpravil se na kraljevski dvor, pustivši Kolumba v samostanu v gostih. Castiti pater je, da se kaj ne zamudi, potoval naravnost preko nedavno Mavrom vzetih dežel v novo osnovo mesto Santo Fe, od koder je kraljeva dvojica vodila obleganje Granade.

Kraljica Izabela je takoj vzprejela bivšega svojega duhovnika.

—Kako je lepo, častiti oče, — zaklicala je, — da ste se spomnili nas in prišli z nami veseliti se zmage nad neverniki!

—Vaša zmaga me seveda veseli, kraljevska moja hči, a od kritosrčno povem, jaz sem semkaj prišel še iz nekega družega povoda!

—Iz družega povoda? — zaklicala je kraljica; — kaj je tacega?

—Oprostite, vaše veličanstvo, da se drznem vas vznemirjati s svojo stvarjo.

—Govorite kar naravnost, rada bomem vas poslušala — odgovorila je kraljica.

—Da, blagoslovi vas, Presveta Devica! . . . Torej, — nadaljeval je pater navdušujoč se pri misli, da bo mogel razložiti Kolumbovo zadevo v pravi luči. —

Usojam se opozoriti svojo duhovno hčer in zapovednico na človeka, kateri je pred sedmimi leti prišel pred vrata mojega samostana z otrokom umirajočim od glada, in ki je od tega časa mnogo hudega pretrpel pri dvoru vašega veličanstva zaradi svoje ideje in svoje udanosti do znanosti, zaradi svojega teženja po svetlobi in omiki! Borba s temo, ki ga je obdajala, je izčrpala sile njegove, toda pogasila ni božestvenega ognja v prsih njegovih. On hoče ostaviti Španijo! Mari ta svetilnik, katerega je prižgal sam Bog, naj bode zgubljen za Kastilijo in mari naj zasije v drugi deželi? Ne, jaz, ne morem verjeti, da bi vaše veličanstvo to dopustilo! Vi ste mu obetali pokroviteljstvo in podporo, mar naj tesnosrčni sveti ljudje, ki ne pojmujejo njegove velike odmembe, zmagajo nad odkritosrčnim in velikodušnim srcem duhovske hčere? Mari ona ne razume, da načrti gospoda Kolumba niso prazne sanjarije, temveč svetle ideje, katerih uresničenje pokrije z večno slavo krono Kastilije in Aragonijske?

Vsled navdušenih besed prijorjevih se je kraljica zamislila. Povesila je oči in premišljevala. Naposled je vzdignila glavo in radovedno pogledala v prijorja.

—Ste li res naredili dolgo pot iz vašega samostana semkaj samo za to, da prosite za Kolumba? — vprašala ga je.

—Nisem se ustrašil te poti, — odgovoril je z dostojnostjo pater, — kakor bi se tudi ne bal podati na pot s Kolumbom, ako bi vaše veličanstvo to želelo, kajti njega varuje Bog. Bog bo pripeljal njegovo ladijo v varno pristanišče, kajti njegovo podjetje ima namen razširjati

slavo božjo. Kaj se je meni, slavnostno izrekla za njo; a zviti menih je stavil Kolumbu take pogoje, da bi veliki mornar ne dobil za-se nobenih ugodnosti, če se stvar tudi posreči.

Tako so bile razmere, pri katerih se je začelo zasedanje komisije v Granadi. Ko so pripeljali Kolumba v dvorano in je ta zasedel svoje mesto, je nadškof otvoril zborovanje.

—Kralj naš in kraljica sta naklonjena vašim predlogom, — začel je, — ne ozirajoč se na to, da se je junta v Salamanki izrekla proti njim. Sedaj mi moramo določiti pogoje pogodbe za obe stranki. Koliko ladij in koliko mornarjev je treba za vaš smoter?

—Upajoč na božjo pomoč, — odgovoril je Kolumb, — ne zahtevam dosti sredstev. Treba mi je le dveh ali treh lahkih ladij pod zastavo Kastilije in Aragonijske in toliko mornarjev, kolikor jih je treba za delo med vonjo.

—Člani komisije so se začudeno spogledali, ko so slišali tako skromne zahteve.

—Torej samo s tremi ladjami se hočete podati na neznano pot na zapad? — opazil je nadškof. — Če tudi je kastilska blagajnica izpraznjena, vendar se tako število ladij vam lahko do-

roko.

—Pa vi ne smete izključevati kralja iz naše zveze, — pristavila je Izabela. — Kralj nikakor ni prijazen načrtu gospoda Kolumba, a upam ga dobiti na našo stran.

—Če je načrt gospoda Kolumba si pridobil tako zagovornico, kakor ste vaše veličanstvo, — odgovorila je markiza de Moja, — je stvar že zagotovljena. Hitite, častiti oče, sporočite voljo naše kraljice gospodu Kolumbu!

Castiti menih ni zgubljal časa. Hitro je odposlal Kolumbov denar s pismom o uspehu avdijence in ta se je odpravil na pot. Ko je prišel v granadsko taborišče, ga je veselo vzprejel Alonz Kvintanilja. Čez nekaj dni je Kolumb bil priča, ko je pala Granada. Videl je Boabdilja poslednjega mavriškega kralja, ko je izročil ključje Alhambre španskemu kralju in kraljici.

Veselje je napolnilo vsa srca. Polumesec je vladal 800 let na Pirenejskem otoku in sedaj se je za zmiraj umaknil krščanski zastavi, ki je vela na stolpu Alhambre.

Kraljica je držala besedo, katero je dala prijorju samostana La Rabida in markizi de Moja. Znala je kralja tako pridobiti za načrte Kolumbove, da je naravnost, ko se mu je Kolumb predstavil, da je čestital k padu Granade, imenoval komisijo za pretresovanje pogodbe z njim. Žal, da se je predsedstvo te komisije zopet izročilo staremu Kolumbovemu nasprotniku Ferdinandu de Talavera. Ker je bil ta čas imenovan za nadškofa granadskega, je imel še večji vpliv, kakor pri zasedanju junte v Salamanki. Seveda sedaj se stvari sami ni mogel naravnost

upirati, ker se je kraljica naravnost izrekla za njo; a zviti menih je stavil Kolumbu take pogoje, da bi veliki mornar ne dobil za-se nobenih ugodnosti, če se stvar tudi posreči.

Tako so bile razmere, pri katerih se je začelo zasedanje komisije v Granadi. Ko so pripeljali Kolumba v dvorano in je ta zasedel svoje mesto, je nadškof otvoril zborovanje.

—Kralj naš in kraljica sta naklonjena vašim predlogom, — začel je, — ne ozirajoč se na to, da se je junta v Salamanki izrekla proti njim. Sedaj mi moramo določiti pogoje pogodbe za obe stranki. Koliko ladij in koliko mornarjev je treba za vaš smoter?

—Upajoč na božjo pomoč, — odgovoril je Kolumb, — ne zahtevam dosti sredstev. Treba mi je le dveh ali treh lahkih ladij pod zastavo Kastilije in Aragonijske in toliko mornarjev, kolikor jih je treba za delo med vonjo.

—Člani komisije so se začudeno spogledali, ko so slišali tako skromne zahteve.

—Torej samo s tremi ladjami se hočete podati na neznano pot na zapad? — opazil je nadškof. — Če tudi je kastilska blagajnica izpraznjena, vendar se tako število ladij vam lahko do-

roko.

—Pa vi ne smete izključevati kralja iz naše zveze, — pristavila je Izabela. — Kralj nikakor ni prijazen načrtu gospoda Kolumba, a upam ga dobiti na našo stran.

—Če je načrt gospoda Kolumba si pridobil tako zagovornico, kakor ste vaše veličanstvo, — odgovorila je markiza de Moja, — je stvar že zagotovljena. Hitite, častiti oče, sporočite voljo naše kraljice gospodu Kolumbu!

Castiti menih ni zgubljal časa. Hitro je odposlal Kolumbov denar s pismom o uspehu avdijence in ta se je odpravil na pot. Ko je prišel v granadsko taborišče, ga je veselo vzprejel Alonz Kvintanilja. Čez nekaj dni je Kolumb bil priča, ko je pala Granada. Videl je Boabdilja poslednjega mavriškega kralja, ko je izročil ključje Alhambre španskemu kralju in kraljici.

Veselje je napolnilo vsa srca. Polumesec je vladal 800 let na Pirenejskem otoku in sedaj se je za zmiraj umaknil krščanski zastavi, ki je vela na stolpu Alhambre.

ZADNJI TEDEN

Čistilne Razprodaje

pri

ANZLOVAR'S

6214 St. Clair Ave.

OTROSKO VESELJE — V Kalamazoo, Mich., si je Harold Wright pridobil naklonjenost vseh okoliških otrok, ko jih je začel s svojo motorno kosilnico trikrat na teden voziti po bližnjih cestah.

voli brez vsakih težav. Vi seveda zahtevate, da bode imenovani za poveljnika ekspediciji.

—Gotovo vaša prevzvišenost. Zahtevam pooblastil admiralo. Ce tudi je število ladij majhno, vendar so nevarnosti velike. Zato pa mora človek, na katerega ramenih leži odgovornost za tako podjetje, imeti vso oblast, katero dajo vladarji.

—To je popolnoma prav, — odgovoril je nadškof. — Vi seveda zahtevate še kako osebno nagrado za svoj trud in nevarnost potovanja, za leta čakanja? Kakšne pogoje stavite v tem oziru?

—Jaz delam nad tem načrtom osemnajst let in sem mu posvetil vse svoje misli, sile in sredstva in je torej naravno, da si hočem zagotoviti sebi dobro bodočnost in svojim potomcem. V primeri z važnostjo podjetja zahtevam zase in za svoje potomce naslov admirala in pa naslov podkralja vseh dežel, katere odkrijem. Meni se mora dati pravica, da imenujem tri osebe za posebna mesta v novoodkritih deželah. Poleg tega naj meni pripada desetina od vsega dobička, ki ga bode imela državna blagajnica od trgovine z novoodkritimi deželami. Ker pa po bodoče verjetno nastanejo razpori med Španijo in novimi deželami prepusti naj se meni v

vseh slučajih njih konečna odločitev . . .

—Člani komisije niso verjeli svojim ušesom in so drug drugemu začudeno pogledovali. Neznani klativitez, bedasti Italijan, ki se je živel z risanjem zemljevidov, neznanega rodu, upa se zahtevati za-se tako visokih činov, da skoro krajevsko čast! . . . Kaka neumnost! . . .

S hinavskim sočuvstvom, kakor bi se hotel prepričati, če je Kolumb pri pravi pameti, se je prijazno nadškof obrnil k njemu:

—Vi verjetno niste dobro premislili svojih zahtev, gospod? Mari so to vaše resne zahteve?

(Dalje prihodnjč.)

Pranite denar za deževne dneve — kupujte U. S. Savings bonde!

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE SUBURBAN

CLARENDON HILLS — By owner. Custom built 7 rm. Lannon stone ranch with traditional look. 3 large bdrms., 2 baths, liv. rm., 17x22, crab orch., frpl., sep. din. rm., w-10' w crptg., lge. kit., stove, refrigerator, patio, att. 2 car gar, 150 ft. frt., asking \$23,300. FAaculty 3-6293. (164)

A. GRDINA & SONS

POGREBNI ZAVOD in TRGOVINA S POHIŠTVOM
1053 EAST 62nd ST. Henderson 1-2088

URADI V COLLINWOODU:

17002-10 LAKE SHORE BLVD. KEnmore 1-6300

15301 WATERLOO ROAD KEnmore 1-1235

Za
vaš
pomembni
dan!

Drage neveste!

Ena pomembnih predpriprav za najlepši dogodek življenja, je izbira poročnih vabil.

Oglasite se pri nas in oglejte si najnovejše, pravkar dosepe vzorce vabil, naznanil, papirnatih prtičkov, kozarčnih podstavkov, vžigalic, na katerih je natisnato Vaše in njegovo ime.

Ogled je popolnoma neobvezen!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

HE 1-0628

"CIGANKA" V NEW YORKU — Ethel Merman, zvezdnica glasbene komedije, je nedavno nastopila v "Ciganki" v New Yorku. Na sliki jo vidimo sredi prijateljev. Od leve proti desni: Frank Sinatra, Merman, Natalie Wood in njen soprog Robert Wagner.

IZKLJUCILE SO GA — Stiri leta stari Denny Holt se je hotel udlečiti čajanke, toda sestrične Connie (9 let), Paula (10 let) in Janell Parsons (10 let) se ne zmenijo zanj, čeprav si je nadel mamine uhane in vzel v naročje punčko, da bi jim bil bolj podoben. Denny in njegove prijateljice živijo v Austinu v Texasu.